

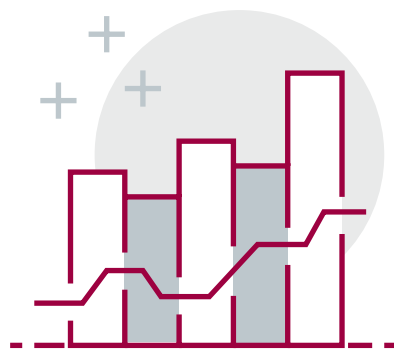
Projekat finansira
Evropska unija

NACIONALNI PORTAL ZA PRAĆENJE INDIKATORA

od ideje do realizacije

VIZIJA:

Uspostavljanje jedinstvenog nacionalnog portala za praćenje kvantitativnih indikatora različitih strategija

Projekat *Jačanje statističkog sistema Srbije poboljšanjem metodologija i standarda kroz primenu dobre prakse*, koji je podržan od strane Evropske unije (EU), omogućio je početak razvoja sistema za praćenje indikatora održivog razvoja EU sa idejom proširivanja na ostale strategije od nacionalnog i međunarodnog značaja.

Cilj je bio stvaranje jedinstvene informacione platforme na kojoj će biti obuhvaćeni svi proizvedeni indikatori i koja će, istovremeno, biti dovoljno fleksibilna da omogući obuhvat novih indikatora koji se definišu u međunarodnom statističkom sistemu ili proizlaze iz razvoja nacionalnih strateških dokumenata.

Razvoj ovakve platforme omogućava jednostavan pregled raspoloživih indikatora, razvrstanih po strategijama, čime se vreme traganja za njima praktično svodi na samo jedan klik. Istovremeno, platforma olakšava komunikaciju između svih proizvođača i praćenje kvaliteta svih indikatora.

Putem projekta identifikovani su nedostaci postojećeg načina izveštavanja o setovima indikatora po strategijama, kao i rešenje za prevazilaženje ovih nedostataka, a razvijen je i niz uputstava i alata koji su na raspolaganju svim proizvođačima (zvanične) statistike.

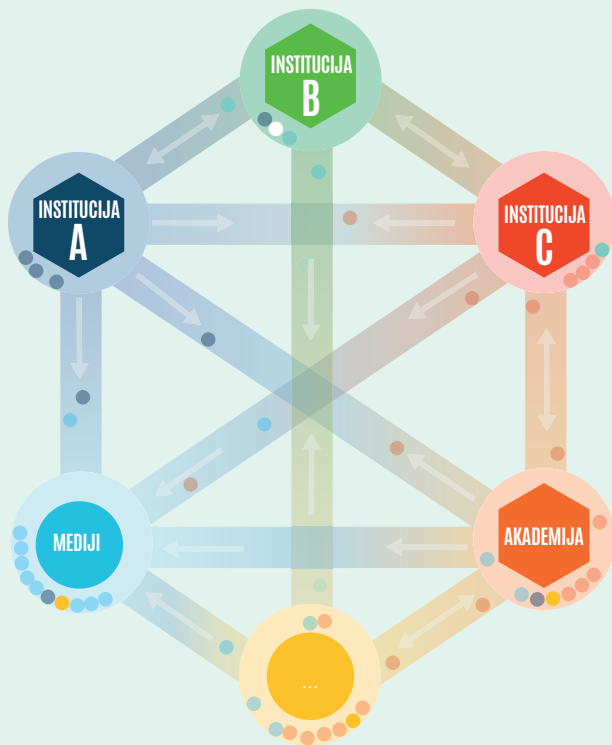
Najznačajniji rezultat projekta je informacioni sistem koji može da se upotrebi za objedinjavanje indikatora po bilo kojoj strategiji, bez obzira na izvor. Korist od ovakvog sistema imaju proizvođači i korisnici indikatora.

... GDE SMO SADA >>>

NEDOSTACI:

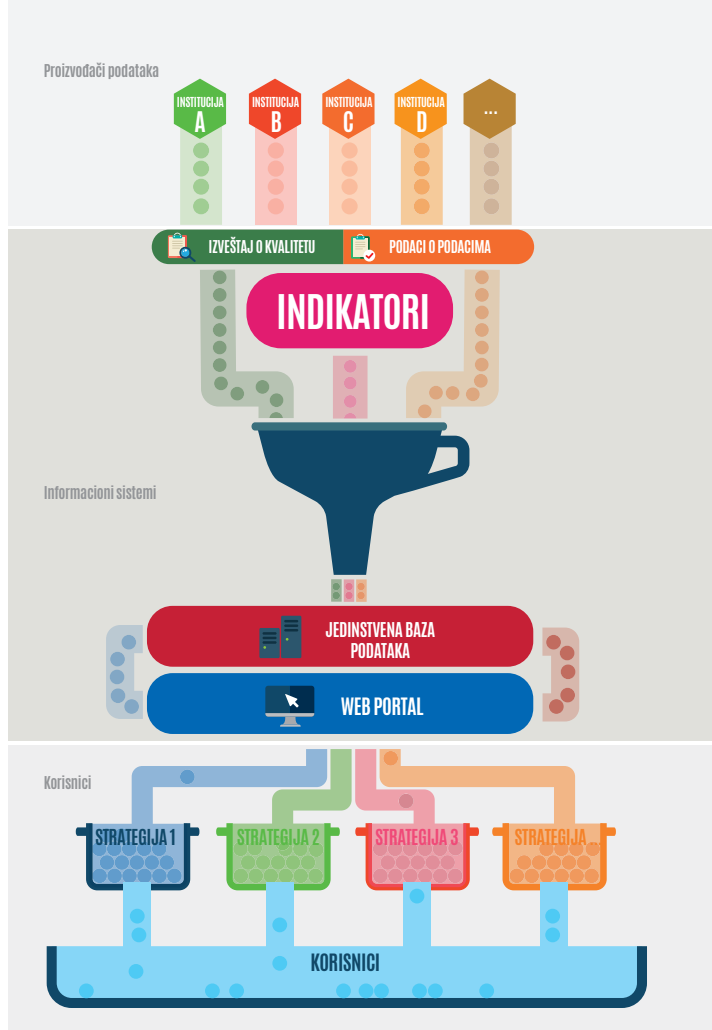
- Nepostojanje centralizovane baze
- Otežan pristup podacima
- Potrebni podaci dostupni na velikom broju različitih mesta
- Isti podatak se dostavlja više puta
- Nepostojanje metapodataka (podaci o podacima) za sve indikatore

... GDE MOŽEMO
DA BUDEMO >>>

- + Prikupljanje podataka – sistem „levka“
- + Jedinstven način pripreme metapodataka i izveštaja o kvalitetu
- + Jednostavno postavljanje podataka od strane proizvođača podataka
- + Jedinstvena baza podataka
- + Transparentnost
- + Jednom dostavljen podatak se višestruko koristi

Sistem je dobar kada je jednostavan

NA KORAK OD UREĐENOG SISTEMA

RAZVILI SMO PORTAL KOJI OMOGUĆAVA
PRISTUP „ONE-STOP-SHOP“.

Republički zavod za statistiku (RZS) dugo je razvijao ideju da se svi indikatori za različite nacionalne i međunarodne strategije objedine na jednom portalu.

PRISTUP *ONE-STOP-SHOP*

Uz podršku EU (IPA 2012), tokom 2017. godine realizovana je osnovna zamisao RZS-a – osnivanje **nacionalnog portala** na kom bi se, izborom određene strategije, prikazali svi raspoloživi indikatori definisani za njeno praćenje, proizvedeni od strane različitih proizvođača podataka. Podaci na portalu mogu biti dati u obliku grafikona i numeričkih prikaza, a različite funkcije omogućavaju direktan izbor perioda i obračune prilagođene zahtevima korisnika (*user friendly orientation*).

RAZVIJENI PORTAL SE STAVLJA NA KORIŠĆENJE
SVIM KORISNICIMA, ALI I **PROIZVOĐAČIMA!**

ŠTA NAM NEDOSTAJE? NOVE TENDENCIJE – INTEROPERABILNOST

U Republici Srbiji se radi na uspostavljanju interoperabilnosti između svih proizvođača zvanične statistike kako bi se uniformisala razmena podataka i usaglasili obim i karakteristike prikupljenih podataka jer oni treba budu dostupni svim korisnicima bez obzira na to ko ih je prikupio i obradio.

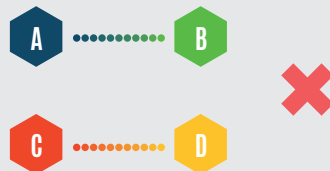
Jedna od glavnih ideja interoperabilnosti je da se izbegne višestruko dostavljanje istog podatka.

Preduslovi za dalji rad:

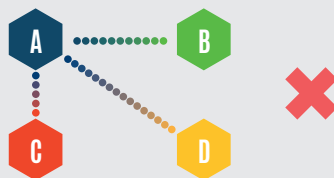
- Komunikacija
 - Kooperacija
 - Koordinacija
- } 3K

ŠTA JE INTEROPERABILNOST?

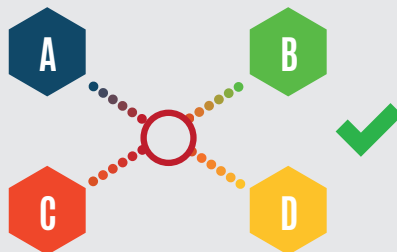
1 Kompatibilnost

2 Koordinacija

3 Interoperabilnost

OD IDEJE DO REALIZACIJE ZAŠTO SU NAM POTREBNI INDIKATORI?

Širom sveta, pa i u Srbiji, raste potreba za razmenom podataka, definisanjem i praćenjem rezultata različitih strategija, jer je neophodno izveštavanje o njihovoj realizaciji.

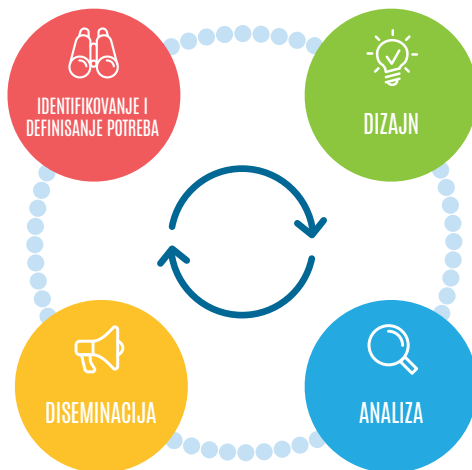

U eri održivog razvoja i informacione revolucije raste potreba za pravovremenim i kontinuiranim izveštavanjem koje je jednostavno, pristupačno i razumljivo građanima, medijima, akademskoj javnosti, nevladinom sektoru i dr. Često se dešava da indikatori za praćenje realizacije strategija potiču iz različitih izvora, pa korisnici troše vreme pristupajući svakom od tih izvora pojedinačno, kako bi relevantne indikatore objedinili u izveštajima o realizaciji. Težnja je da se podaci proizvedeni od strane različitih institucija objedine i stave na raspolaganje na jedinstvenoj informacionoj platformi.

RAZVOJ I PRAĆENJE INDIKATORA

Proces izrade sistema za razvoj i praćenje indikatora treba da bude u skladu sa međunarodno prihvaćenim statističkim biznis proces modelom (GSBPM).

GSBPM je uobičajeni alat u statistici, čijom primenom se obezbeđuju kvalitet, efikasnost i standardizacija uz primenu procesne orijentacije. Ovaj model olakšava proces statističke proizvodnje kako unutar jedne institucije, tako i među različitim proizvođačima.

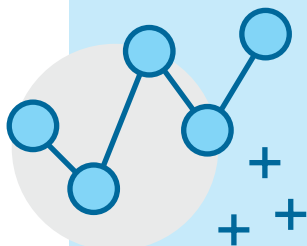
Neophodne faze za uspostavljanje sistema su četiri faze koje su deo opšteg GSBPM:

- Identifikovanje i definisanje potreba
- Dizajn
- Analiza
- Diseminacija

DEFINISANJE SETA INDIKATORA

Bilo da je reč o međunarodnim strategijama kao što je **Strategija održivog razvoja usvojena u EU** ili **UN Ciljevi održivog razvoja (Sustainable Development Goals)** ili o nacionalnim strategijama, prvi korak je definisanje seta indikatora koji će se pratiti.

Prilikom definisanja seta indikatora za monitoring strategija neophodno je voditi računa o sledećem:

- Jasno definisati šta se meri i zašto se meri
- „Manje je više“ – što se više indikatora uključi, to je teže imati jasnu sliku o progresu
- Indikator mora tačno da oslikava pojavu koja se prati i da bude potreban korisnicima
- Objektivnost izveštavanja
- Dokumentovanje procesa u vezi sa izradom indikatora (metapodaci, izveštaji o kvalitetu, izvori podataka, metode korišćene za prikupljanje i obradu podataka itd.)

KAO KOORDINATOR STATISTIČKOG SISTEMA U SRBIJI, RZS TREBA OD POČETKA DA BUDE KONSULTOVAN PRILIKOM DEFINISANJA INDIKATORA ZA PRAĆENJE RAZLIČITIH STRATEGIJA, KAKO BI SE MAKSIMALNO ISKORISTILI POSTOJEĆI PODACI I TIME SMANJILI TROŠKOVI RAZVOJA NOVIH METODOLOGIJA I UVOĐENJA NOVIH INSTRUMENATA I ALATA.

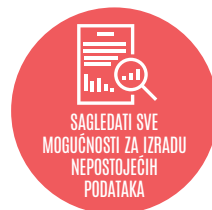
MAPIRANJE INDIKATORA

Nakon definisanja seta indikatora kojim će se pratiti određena strategija, potrebno je utvrditi stanje u „nultoj tački“ odnosno vrednosti odabranih indikatora na samom početku implementacije strategije.

Ova faza ima dvostruku ulogu:

1. Postavlja se startna tačka vrednosti postojećih indikatora na osnovu kojih se prati progres
2. Identifikuju se nedostajući podaci za koje u narednim fazama treba razviti metodologiju

Prilikom definisanja novih alata i uvođenja novih istraživanja i merenja potrebno je sagledati sve mogućnosti za izradu nedostajućih podataka kako bi se umanjio trošak, a povećao efekat. Da bi se ovo postiglo, neophodno je sprovesti analizu nedostataka i mogućnosti – analizu jaza.

Analizom jaza se na jednostavan način utvrđuje postojanje indikatora, mogućnost izrade nedostajućih i resursi potrebni za njihovu izradu.

RZS je razvio alat za sprovođenje analize jaza koji je lako primenjiv za bilo koji set indikatora, odnosno za bilo koju strategiju.

KVALITET PODATAKA

Proizvođači podataka su odgovorni za njihov kvalitet

U najširem smislu reči, kvalitet podataka podrazumeva njihovu „sposobnost“ da objasne posmatranu pojavu.

Kako bi se korisnicima omogućilo sagledavanje kvaliteta podataka, neophodno je da podaci koji se objavljuju imaju prateću dokumentaciju kojom se objašnjava način na koji su oni prikupljeni i obrađeni.

Koristeći kriterijume za ocenu kvaliteta podataka razvijenih od strane Evrostata, RZS je razvio alat za izveštavanje o kvalitetu, koji je prateći deo svakog indikatora dostupnog na veb portalu.

RZS može da pruži stručnu pomoć svim proizvođačima zvanične statistike prilikom izrade izveštaja o kvalitetu.

konzistentnost

tačnost

pouzdanost

VALIDACIJA

IZVEŠTAJ O KVALITETU

PODACI O PODACIMA

INDIKATORI

Informacioni sistem

NACIONALNI PORTAL ZA PRAĆENJE INDIKATORA

www.indikatori.rs

Princip „sve na jednom mestu“ (*one-stop-shop*) bio je osnova prilikom izrade Nacionalnog portala za praćenje indikatora. Korisnicima su, pored samih indikatora, kroz portal, dostupni i izveštaji o kvalitetu i metapodaci, definicije indikatora, osnovne disagregacije podataka, ali i poređenje vrednosti indikatora za Srbiju sa vrednošću indikatora drugih zemalja. Korisnicima se tako omogućava da na jednostavan način dođu do željenih podataka. Dodatno, za složenije analize obezbeđen je i direktan pristup diseminacionoj bazi podataka, gde korisnici imaju na raspolaganju sve postojeće disagregacije podataka, odnosno podatke za različite potkategorije.

Projekat realizuje konzorcijum koji predvodi GOPA u saradnji sa: Atos, Expertise France, Istat, Statistics Netherlands i Eurolink consultants.

Ova publikacija nastala je uz finansijsku pomoć Evropske unije.
Sadržaj publikacije apsolutno izražava stanovišta, mišljenja i stavove projekta
Jačanje statističkog sistema Srbije poboljšanjem metodologija i standarda kroz primenu dobre prakse i ne predstavlja nužno stavove i mišljenja Evropske unije.